

1	Наслов на наставниот предмет	Патолошки основи на болестите		
2	Код	ДПТ208		
3	Студиска програма	Интегрирани студии од I и II циклус по дентална медицина		
4	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Катедрата по патологија, Медицински факултет УКИМ, Скопје		
5	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од I и II циклус		
6	Академска година / семестар	2-ра година, IV семестар	7	Број на ЕКТС кредити 5
7	Наставник	Проф.др. Лилјана Спасевска		
8	Предуслови за запишување на предметот	Отслушани сите предмети од I и II семестар		
9	Цели на предметната програма (компетенции): <ul style="list-style-type: none"> • Студентот да се запознае со етиопатогенетските механизми на настанување на болестите. • Студентот да се запознае со морфолошките основи, макроскопските и хистопатолошките промени на ткивата и органите кај болестите на сите системи. • Студентот да се оспособи за морфолошка дијагностика на болестите, како и да се запознае со современите техники во дијагностиката на болестите. • Студентот да се запознае со основните клинички манифестации на болестите. 			
	Предавања			Час
	Патологија на РЕС Патологија на анемиите : поделба Реактивни пролиферации на белите крвни клетки Неопластична пролиферација на белата крвна лоза Лимфоиди неоплазми : non-Hodgkin i Hodgkin lymphomi Миелоидни неоплазми (акутна миелоична леукемија, миелодиспластичен синдром, хронична миелопродиферативна болест)			4
	Патологија на кардиоваскуларен систем Болести на артериските крвни садови Атеросклероза и артериосклероза : дефиниција, епидемиологија, ризик фактори, етиопатогенеза, морфологија, компликации. Аневризми: дефиниција, видови според етиологија и форма, компликации и прогноза. Болести на вените: варикозни вени, флеботромбоза и тромбофлебит . Патологија на срцето Конгестивна (лева и десна) срцева слабост: општо за срцевата слабост: приципи, компензаторни механизми, декомпензација, морфологија, ефекти на други органи, Ишемична срцева болест (етиологија и патогенеза): ангина пекторис, миокарден инфаркт (етиологија и патогенеза, морфологија, клиничка презентација, доцни компликации), хронична ишемична срцева болест, нагла срцева смрт Болести на миокардот Миокардитиси: дефиниција и класификација според Далас-овите критериуми: примарни, секундарни, миокардити кај Morbus rheumaticus, Ендокардитиси : најзначајните видови (дефиниција, морфологија, компликации):			4
	Патологија на респираторен систем Патологија на носна шуплина и параназални синуси: акутен и хроничен ринит, алергиски ринити, хронични специфични ринити, акутен и хроничен синусит, туморовидни творби и тумори на носот и параназалните синуси			4

<p>Патологија на бели дробови Циркулаторни и васкуларни промени во бели дробови: акутен и хроничен застој, белодробен едем, АРДС, пулмонална хипертензија</p> <p>Опструктивни белодробни заболувања: емфизем, акутен и хроничен бронхит</p> <p>Воспаленија на бели дробови: бронхопнеумонија, лобарна пнеумонија, интерстицијални пнеумонии</p> <p>Тумори на бели дробови: примарни тумори, секундарни (метастатски)</p> <p>Патологија на плевра: насобирање на воздух и течности, воспаленија</p>	
<p>Патологија на дигестивниот систем</p>	
<p>Устна шуплина</p> <ul style="list-style-type: none"> • Конгенитални малформации • Воспаленија на слузокожата на устната шуплина: неспецифични воспаленија : бактериски и вирусни специфични воспаленија и специјални форми на воспаленија • Периапикална болест • Псеудотуморски лезии и бенигни тумори на слузокожата: papilloma, myoblastoma, fibroma, haemangioma, epulis, пиоген гранулом • Преканцерозни лезии на слузокожата: леукоплакија и еритроплакија • Малигни тумори на слузокожата : carcinoma planocellulare, adenocarcinoma, melanoma malignum, sarcomi • Одонтогени цисти и цисти на вилиците: радикуларна, фоликуларна и циста дентигероза; фисурални цисти • Одонтогени тумори ; dentinom, cementom, fibrom, ameloblastom • Плуковни жлезди : воспаленија, автоимуни заболувања, сијалолитијаза • Тумори на плуковните жлезди бенигни : мономорфен и плеоморфен аденом, Warthinov tumor малигни : carcinoma mucosuperficialis, cylindroma, carcinoma acinocellulare, carcinoma nasticatum, tumor mixtus, adenocarcinoma, carcinoma anaplasticum <p>Хранопроводник</p> <ul style="list-style-type: none"> • Болести на хранопроводникот : Лезии поврзани со моторни дисфункции, воспаленија, тумори : <p>Желудник</p> <ul style="list-style-type: none"> • Воспаленија : акутен и хроничен гастритис • Улкусна болест : пептичен улкус и акутни улцерации на желудник • Тумори : бенигни и малигни <p>Тенко и дебело црево</p> <ul style="list-style-type: none"> • Идиопатска инфламаторна цревна болест : Morbus Crohn i collitis ulcerativa • Механички и васкуларни цревни болести : • Тумори на тенкото црево : carcinoid, lymphom, stromal cell tumors • Тумори на дебелото црево и ректум : полипи и , аденокарциноми. <p>Appendix</p> <ul style="list-style-type: none"> • Воспаленија 	<p>4</p> <p>2</p>
<p>Patologija na hepatobilijaren-pankreati-en sistem</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вирусни хепатитиси • Цирози • Тумори на црн дроб • жолчно кесе : воспаление, калкулоза, тумори • Панкреас : акутна хеморагична некроза • Тумори на егзокрин панкреас 	<p>3</p>
<p>Patologija na urinarniot system</p> <ul style="list-style-type: none"> • Аналгезична нефропатија • Акутна и хронична бубрежна слабост 	<p>1</p>

<p><i>Патологија на ендокрин систем</i></p> <p>Патологија на хипофиза</p> <p><i>Тироидеа</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Тиреотоксикоза • Хипотироидизам • Струма : дифузна нетоксична, нодозна • Тумори : аденоми и малигни тумори - карциноми (папиларен, фоликуларен, медуларен анапластичен) <p>Хипо и хиперпаратиреоидизам</p> <p>Диабетес мелитус</p>	4
<p><i>Патологија на градата</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Мастопатична болест на градата. • Тумори на градата <ul style="list-style-type: none"> • Бенигни тумори (фиброаденом, гигантски фиброаденом, филодес тумор, интрадуктален папилом) • Малигни тумори: Карцином (инциденција, етиологија, локализација, видови, патоанатомски промени, метастазирање); 	2
<p><i>Патологија на централен нервен систем</i></p> <p>Мозочен едем, покачен интракранијален притисок и хернијација</p> <p>Цереброваскуларни заболувања</p> <p>Интракранијални крвавења</p> <ul style="list-style-type: none"> • Интрацеребрални • Субарахноидални • Инфаркт • трауматски <p>Инфекции</p> <ul style="list-style-type: none"> • Акутен менингоенцефалитис : бактериски, вирусен, мозочни абсцеси • Енцефалитиси <p>Тумори</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gliomi (Astrocytoma Oligodendroglioma Ependimoma, Meduloblastoma) • Meningeomi • Тумори на периферни нерви 	4
<p><i>Патологија на женски репродуктивен систем</i></p> <p>Патологија на грлото на матката</p> <ul style="list-style-type: none"> • Тумори <ul style="list-style-type: none"> • Бенигни: ендоцервикален полип • Премалигни и малигни: цервикална интраепителна неоплазма и инвазивен карцином (епидемиологија, етиологија, ризик фактори, патогенеза, морфологија и класификација на прекурсорните лезии и кариномот и клинички импликации). <p>Патологија на телото на матката</p> <ul style="list-style-type: none"> • Хормон-индуцирани промени • Тумори на ендометриумот и мазната мускулатура <p>Патологија на овариум</p> <ul style="list-style-type: none"> • Тумори <ul style="list-style-type: none"> • Примарни (епидемиологија, класификација, и клиничко значење) • Секундарни (метастатски) 	4

<p><i>Патолозија на кожа</i> Дефиниција на термините</p> <ul style="list-style-type: none"> • Макроскопски термини: макула, папула, нодул, плака, везикула, була, меур, пустула, уртика, сквама лихенификација, ексоријација, онихолиза. • Микроскопски термини: хиперкератоза, паракератоза, акантоза, дизкератоза, акантолиза, папиломатоза, лентигинозен, спонгиоза, егзоцитоза, ерозија, улцерација, вакуолизација. <p>Пореметувања на пигментацијата и меланоцити</p> <ul style="list-style-type: none"> • Пореметувања на пигментација: витилиго, пигментни лезии: ефелиди, мелазма и лентиго. • Тумори од меланоцитно потекло: пигментен невус, диспластични невуси и малигни меланом. <p>Тумори на кожа</p> <ul style="list-style-type: none"> • Епителни (епидермални) тумори • Дермални тумори <p>Булозни дерматози</p> <ul style="list-style-type: none"> • Инфламаторни булозни болести: пемфигус, булозен пемфигоид, херпетиформен дерматит <p><i>Воспалителни дерматози</i></p>	4
<p><i>Патолозија на локомоторен систем</i> Воспаленија : остеомиелитис</p> <ul style="list-style-type: none"> • Тумори кои создаваат коска : osteoma, osteoid osteoma, osteoblastoma, osteosarcoma • Тумори кои создаваат рскавица : osteochondroma, chondroblastoma, chondromixoid fibroma, chondrosarcoma • Тумори на фиброзно ткиво : фиброзна дисплазија, fibrosarcoma, malignant fibrous histiocytoma • wing sarcoma, giant cell tumor, метастатски тумори <p>Тумори кои потекнуваат од :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Мускулното ткиво • Масното ткиво • Други тумори 	4
Вкупно	45
Практична настава	Час
<p><i>Патолозија на кардиоваскуларен систем</i> Thrombosis arteriae atherosclerotica, Infarctus myocardii, Endocarditis bacterialis</p>	1
<p><i>Патолозија на респираторен систем</i> Sinusitis chronica, Pneumonia lobaris, Carcinoma planocellulare pulmonum</p>	1
<p><i>Патолозија на уснишна шуплина</i> Gingivitis chr., Sialoadenitis chr., Cystis radicularis, Epulis gigantocellulare,</p>	1
<p>Papilloma linquae, Tumor mixtus glanullae salivaris, Adenoid cystic carcinoma</p>	1
<p><i>Патолозија на дигестивниот систем</i> Ulcus chronicum pepticum ventriculi, Cholecystitis chronica, Cirrhosis hepatis</p>	1
<p><i>Патолозија на генито-уринарен систем</i> Pyelonephritis suppurativa ac., Carcinoma transitiocellulare vesicae urinariae, Hyperplasio simplex endometrii, ВРН</p>	2
<p><i>Патолозија на града и ПЕС</i> Mastopathia fibrosa cystica, Carcinoma mammae, Limphadenitis chr. Reactiva, Hodgking Limphoma</p>	2
<p><i>Патолозија на ендокрин систем</i> Struma colloides, Carcinoma papillare glandulae thyreoideae</p>	1
<p><i>Патолозија на централен нервен систем</i> Meningeoma, Glioblastoma, Schwannoma</p>	1

	Патологија на кожа Carcinoma planocellulare labii oris inferioris, Carcinoma baseocellulare cutis, Melanoma malignum		1	
	Патологија на локомоторен систем Osteochondroma, Osteosarcoma, Rbdomyosarcoma		2	
	Повторување			
	Вкупно		15	
11	Методи на учење: интерактивна настава (теоретска), работа во мали групи (вежби) и други облици предвидени со заедничките критериуми на ЕКТС			
12	Вкупен расположив фонд на време	150 часа		
13	Распределба на расположивото време	Предавања-45 часа, вежби- 15, , домашно учење и други форми на наставни активности- 90 часа		
14	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	45 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	Вежби-15 часови
15	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	
		16.2.	Самостојни задачи	
		16.3.	Домашно учење	90 часови
16	Начин на оценување	17.1.	Тест во втора колоквиумска недела од партиите: РЕС, КВС, респираторен, усна шуплина, ендокрин, града и ЦНС,	Максимум 40 бода Минимум 24 бода
		17.2.	Активност и учество на предавања и вежби; Семинарска работа /проект (презентација : писмена и усна)	20 бода
		17.3.	Завршен(усен) испит – интегративен + 2 хистолошки препарати	Максимум 40 (20+20) бода Минимум 20 (10+10) бода
17	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 59 бода		5 (пет) (F)
		од 60 до 67 бода		6 (шест) (E)
		Од 68 до 75 бода		7 (седум) (D)
		од 76 до 84 бода		8 (осум) (C)
		од 85 до 93 бода		9 (девет) (B)
		од 94 до 100 бода		10 (десет) (A)
18	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Услов за потпис : присуство на најмалку 13 вежби (вкупно 15) и на најмалку 60% од теоретските предавања. Минимум 13 вежби-13 бода, предавања 60%- 3 бода Максимум 15 вежби-15 бода, предавања 5 бода Услов за полагање на завршен испит е положен колоквиум од Општа патологија. Минимум 24 бода максимум 40 бода		
19	Јазик на кој се изведува	Македонски јазик		
20	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна студентите, контрола на асистентите во изведување на практичната настава и проценка на постигнатиот успех на студентите, како и проодноста на студентите кои го положиле предметот		
21	Литература			
	22.1.	Задолжителна литература		
		Ред.	Автор	Наслов

		бр.					
		1 .	Kumar V, Cotran RS, Robbins SL	Robbins basic pathology. 8th ed	W.B. Saunders Company, Philadelphia	2003	
		2 .	Група автори.	Практикум за хистопатолошки вежби, за студенти по медицина и стоматологија	Катедра по патологија, Медицински факултет, Скопје	2008	
	22.2.	Дополнителна литература					
		Ред . бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година	
		1.	Група автори.	Авторизирани предавања по Патологија 2	Катедра по патологија, Медицински факултет, Скопје	2008	